

**EVALUAREA NAȚIONALĂ PENTRU ABSOLVENȚII CLASEI A VIII-A
Anul școlar 2020-2021**

**Probă scrisă
Limba și literatura maghiară maternă
BAREM DE EVALUARE ȘI NOTARE**

SIMULARE

- Se punctează orice modalitate de rezolvare corectă a cerințelor.
- Nu se acordă punctaje intermediare, altele decât cele precizate explicit în barem.
- Se acordă zece puncte din oficiu. Punctajul total este de 100 de puncte. Nota finală se calculează prin împărțirea la zece a punctajului total acordat pentru lucrare.

I. TÉTEL (60 pont)

A.

1. Explicit informații vizualizate a szövegből. Helyes válasz: *A Perseverance marsjáró a 250 méter mély Jezero-kráterben érte el a Mars felszínét, egy ősi folyó deltatorolatánál.*

5 pont

2. Explicit informații vizualizate a szövegből. Minden helyes jelölés 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1.	b.
2.	a.
3.	d.
4.	c.

4 pont

3. Egyenes következtetések megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Rövid válasz megfogalmazása a következő, szövegből vett információk alapján: *A tavaly július 30-án újtára indított marsjáró egy kockázatos ejtőernyős leszállást követően a 250 méter mély Jezero-kráterben érte el a Mars felszínét, egy ősi folyó deltatorolatánál.*

5 pont

4. Egyenes következtetések megfogalmazása a szövegből vett információk alapján. Minden helyes jelölés 1 pontot ér. Minden kijelentéshez egyetlen jelölés tartozik. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

Kijelentés	Igaz	Hamis
1. Az Ingenuity egy kísérleti marshelikopter.	X	
2. Az Ingenuity önállóan repült a Marsra.		X
3. A marshelikopter feladata, hogy segítse a marsjáró landolását.		X
4. A marshelikopter napenergiával működik.	X	
5. Az Ingenuity számára kihívás, hogy a Marson lévő hideg éjszakákat kibírja.	X	

5 pont

5. Összetartozó információk kapcsolása. Minden helyes társítás 1 pontot ér. Minden rovatba egyetlen betűjel kell, hogy kerüljön. Több jelölés esetén a válasz érvénytelen. Helyes válaszok:

1.	e.
2.	b.
3.	a.
4.	c.
5.	d.

5 pont

6. A köznapi szövegek valóságvonatkozásainak megfigyelése, szövegtömörítés a lényeg/fő

gondolat kiemelésével és átfogalmazásával, információk azonosítása a szöveg alapján. Lehetséges válasz: A Perseverance sikeres landolása a marskutató eddigi legnagyobb eredménye, az Apollo-11 Holdra szállásához fogható a jelentősége. A tervek szerint ugyanis a robot a Marson eltöltendő 687 nap során különböző mintákat gyűjt, méréseket és megfigyeléseket végez majd az éghajlat, a talaj, a kőzetek és az esetleges mikrobiális élet nyomaira vonatkozóan. A vizsgálódásban segítségére lesz az Ingenuity nevű drón is, amely légi felvételeket is készít majd. Amennyiben a marsjáró beváltja a hozzá fűzött reményeket, a kutatók kideríthetik, hogy lehetséges-e az élet a Marson. Érvényes, a szöveg információit felhasználó, teljes válasz – 6 pont, érvényes, de csak részben kifejtett válasz – 5 pont, részben érvényes, kifejtett válasz – 3 pont, részben érvényes, részben kifejtett válasz – 2 pont, kísérlet a válaszadásra – 1 pont. **6 pont**

B.

1. Események időben leforgonyzásának nyelvi eszközei. Adott mondat időbeli vonatkozásainak azonosítása. Helyes válasz: *A marsjárón az Ingenuity nevű kísérleti marshelikopter is a bolygóra érkezett, amely tesztrepüléseket fog végezni.* **5 pont**

2. Az események nem tényzerű voltára utaló nyelvi eszközök. A *-hat/het* képzős igealakok jelentésének azonosítása. Helyes válasz: d. **5 pont**

3. Belső szóalkotás: szóösszetétel. Szóösszetételek jelentésbeli viszonyai. Lehetséges válaszok:

marsjáró = Marson járó, Marsot járó (robot)

marsmisszió = Marsra tervezett misszió, Marson végrehajtott/végrehajtandó misszió, misszió a Marsra, misszió a Marson

marskutató = Marsot kutató (tudós), a Mars kutatója

marshelikopter = Marson közlekedő helikopter, Marsra szánt/küldött helikopter

marsszonda = Marsot kutató szonda, Marson lévő szonda, Marsra küldött szonda **5 pont**

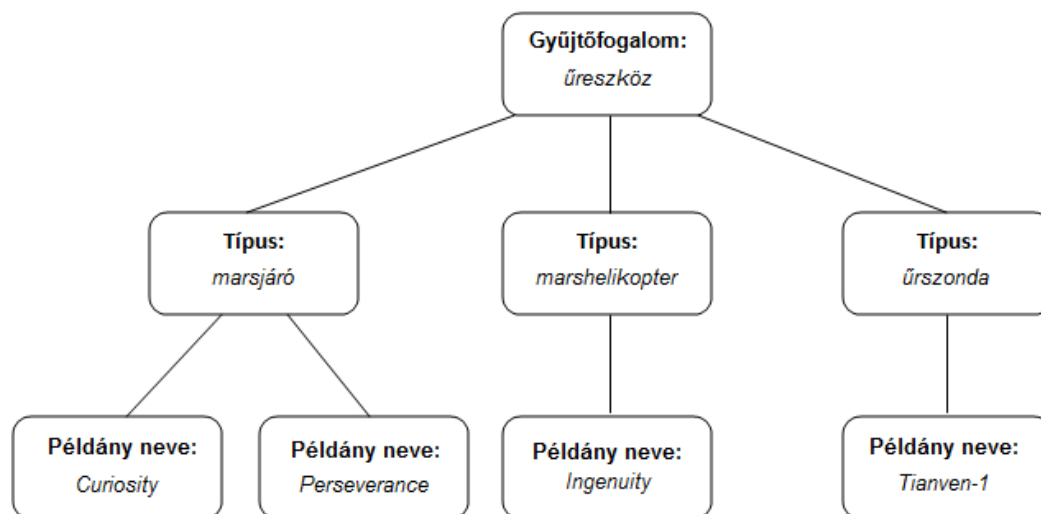
4. Hangsúly, hanglejtés: mondathangsúly. Kontextuális kötöttségek a hangsúlyozásban. Fókuszhangsúly azonosítása a nem semleges mondatban. Helyes aláhúzások:

a. *Az utolsó mintegy 20 méteren végül egy úgynnevezett égi daru eresztette le a marsjárót a felszínre.*

b. *A NASA szakemberei által csak „a rettegés hét percének” nevezett leszállás során először a hatalmas ejtőernyő nyílt ki, ...*

A teljes szerkezetek aláhúzása 2x2 pontot ér. Az alaptagok (daru, ejtőernyő) aláhúzása 2x1 pontot ér. **4 pont**

5. A szavak jelentése. Jelentéstani kapcsolatok: kategorizálás az egyeditől az általánosig. Minden helyes beillesztés 0,5 pontot ér.

4 pont

6. Beszédszándékok. Különböző beszédszándékok kifejezése kérdő mondattal. A személyes névmás. Mondatalkotás különböző szóosztályok kerülésével. Lehetséges megoldás: Tudtátok, kedves marslakók, hogy a vörös bolygón kívül is van élet? Volna kedvetek kapcsolatba lépni a földlakókkal? Mit szeretnétek megtudni az itt élőkről? Mik lennének az elvárásaitok, ha egy működőképes bolygóközi kapcsolatot próbálnánk teremteni?

Az üzenet címzettjei a marslakók – 1 pont, a feladó egy földlakó – 1 pont, utalás a bolygóközi kapcsolatfelvételre – 1 pont, az üzenet kérdőmondatokból áll – 2 pont, Az üzenet nem tartalmaz személyes névmásokat – 2 pont **7 pont**

II. TÉTEL

(30 pont)

1. Szövegtömörítés a lényeg/fő gondolat kiemelésével és átfogalmazásával; a lényeges és a kiegészítő/részletező információk elkülönítése; az összetartozó információk kapcsolása. Lehetséges válasz: A szöveg beszélőjét több dolog is elrettenthette volna a Marsra való utazástól, például az, hogy az első 2025-re toborzott telepescsoport indulása meghiúsult: a hordozórakéta felrobbanásának következtében mind meghaltak, mielőtt elhagyhatták volna a Földet. Emellett a jelentkezőknek egy szigorú szerződés előírásai alapján át kell alakítaniuk a testüket: fájdalmas műtétekre van szükség, hogy a Marson is életképes legyen a testük. Mindkét azonosított körülmény 2 pontot ér. **4 pont**

2. Rövid válasz megfogalmazása, egyenes következtetések levonása a szövegből vett információk alapján. Lehetséges válasz: Az elbeszélő nagyon vágyik az ismeretlenre, egy olyan tapasztalatra, amely minden addigi élményéhez képest más. Úgy érzi, a bolygó, amelyen él, nem tud ilyen élményt nyújtani számára. **5 pont**

3. Információk, gondolatok értelmezése. Ok-okozati összefüggések azonosítása, a folyamat követése, reakció értelmezése. Lehetséges válasz: Az elbeszélő felidézti egy tizenöt éves kori élményét, amikor New Yorkba utazott családi ügyben. Akkor azt remélte, hogy az óceán átrepülésével beteljesül a változás iránti vágya, és egy teljesen új, ismeretlen világba érkezik majd. A valóság azonban csalódást okozott, a másik kontinensen az otthonához nagyon hasonló képek fogadták. Ezzel ez emlékekkel állítja ellentétbe a Marsra érkezést, hiszen ugyanazzal a várakozással indul erre az útra is, a Mars viszont beváltja a hozzá fűzött reményeket, nem okoz csalódást. Az New York–Mars ellentét segít abban, hogy az olvasó megsejtse a különbséget, még akkor is, ha az élmény annyira más, hogy földi nyelven, földlakók számára leírhatatlan. **6 pont**

4.

Témához való igazodás:

- Egy találkozás részletező, kifejtett bemutatása (valami újdonságra való vágyakozás, az előkészületek és a „találkozás” pillanatának bemutatása) – 3 pont, a megadott téma részleges bemutatása – 2 pont, kísérlet a megadott téma bemutatására – 1 pont.
- Saját nézőpont érvényesítése – 1 pont.
- A szöveg információira való utalás – 1 pont.

Az élménybeszámoló sajátosságainak betartása: (személyes élmények, tapasztalatok időrendben való bemutatása, énformájú perszonális elbeszélés, monologikus, stílusa közvetlen és kötetlen) – 5 pont, az élménybeszámoló sajátosságainak részleges betartása – 3 pont.

Nyelvi megformáltság, helyesírás: 0-1 hiba – 5 pont, 2-3 hiba – 3 pont, 4-5 hiba – 1 pont, több, mint 5 hiba – 0 pont **15 pont**

A javítókulcs nem tartalmazza az összes lehetséges helyes választ. Bármilyen, a javítókulcstól eltérő érvényes válasz maximális pontot ér.